

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacrae
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus Universus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disputatio XXVIII. Utrum hæc unitas à numerica, & gradus Metaphysici
inter se distinguantur ex natura rei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

Unitas se-
quitur enti-
tatem.

illam consequitur, composita dici potest nimirum ex unitate formali & numerica, & unitas formalis essentiam sequitur, numeralis sequitur singularitatem, & quod entitas præcisa est latior, eo est latior unitas, sicque unitas substantiæ est latior quam corporis, corporis quam viventis, viventis quam animalis, animalis quam hominis, hominis quam Petri, seu singularitatis, quæ nullam omnino admittit latitudinem, aut divisionem, eaque de causâ dicitur unitas simpliciter.

Tandem notandum, hanc unitatem formalem VII. per se, & nisi abstrahatur ab unitatibus numericis, non afficere ad universale, quia non est communis sed singularizata, multiplicata nimirum in singulis individuis, & realiter eadem cum unitate individuali, unde per eam non potest natura reddi communis nisi per intellectum ab unitatibus individualibus abstrahatur. Manet tamen unitas, formalis in intellectu simul cum universalitate, quod unitati numerice repugnat.

DISPUTATIO XXVIII.

Utrum hac unitas, à numerica, & gradus Metaphysici inter se distinguantur ex natura rei.

SECTIO PRIMA.

Proponitur & impugnatur sententia affirmans.

I.
Argumenta
pro distin-
ctione ex na-
tura rei non
exiguam
continent
difficulta-
tem.

TRactatu de distinctionibus d. 22. f. 2. impugnavi obiter sententiam ponentem distinctionem actualem ante operationem intellectus inter attributa Divina, & prædicata Metaphysica in homine, rebusque aliis creatis, cujus plenioris discussionem quoad gradus Metaphysicos ad hunc locum remisi, præsertim circa argumentorum solutionem, quæ absque dubio difficultatem continent non exiguam. Unde licet multi putent sententiam hanc, Scoti non esse, ob argumentorum tamen, quæ ad ejus probationem adduci solent, subtilitatem in id propendeo ut eam verè ipsius esse existimem; tela enim tam acuta ex qua incude prodierint, facile apparet.

II.
Opinio sub-
tilissimi
Scoti circa
distinctionem
ex natura
rei.

Doctor ergo subtilis cum sua Schola, licet naturas non statuat reipsa ab individuis separatas cum Platone, ait tamen unitatem formalem (quam nos d. præcedente f. 2. multiplicari asseruimus in singulis individuis) unam & eandem perfectè esse, & ex natura rei ante omnem intellectus operationem distinguui ab unitate numerica, & quod nos per & post intellectus præcisionem fieri dicimus, hoc ponit ipse ante. Dicunt ergo Scotistæ esse unam & eandem humanitatem seu humanam naturam in multis individuis non propriè multiplicatam, eodem ferè modo ac si materia quæ habet potentiam ad varias formas, esset simul una & eadem sub illis.

III.
Distinctio
ex natura
rei impu-
gnatur ex
Aristotele.

Quæ sanè sententia licet ingeniosè à suis auctoribus defendatur, plurima tamen videtur in se continere in Philosophia difficilia: & præter dicta loco supra citato impugnatur primò: Aristoteles enim 1. de Ani. tex. 8. ait, *Universale aut nihil est aut posterius est*, nempe operatione intellectus, ergo non datur ante illam secundum Aristotelem, daretur autem secundum hanc sententiam, si natura ante intellectus operationem à singularibus distinguereur.

IV.
Sequitur
Petrum &
Paulum non
esse duos ho-
mines.

Secundò, hinc sequitur Petrum & Paulum non esse duos homines, cum in illis non multiplicetur Petrum & humanitas, licet diversæ sint in illis singularitates, non magis quam tres Personæ Divinæ sunt tres dii, licet personaliter constituentes Personas multiplicenter.

V.
Hac distin-
ctio in res
creatas in-
ducit My-
sterium Tri-
nitatis.

Tertio: quia inducit in res creatas mysterium Trinitatis, eadem enim humana natura est in Petro & Paulo, nec magis potest distingui numero per hæcceitates, quam Natura Divina per personalitates. Imò eadem natura humana esset simul in gratia & peccato, beata & damnata, & reliqua hujusmodi.

Alio modo à nonnullis defenditur hæc distinctio VI. ex natura rei, non ut asserant eandem numero naturam esse in Petro & Paulo, sed ita gradus Metaphysicos distinguunt, ut quantum est ex se potuerit ens vel substantia in Angelo aut lapide, esse in homine, jam autem non posse quia sunt determinata ad hæc individua. Contrà primò, ergo quidquid est in Angelo, non est spirituale, nec materiale quidquid est in lapide, nam ens & substantia in Angelo potuisset esse in lapide, & è contrà, ergo rationes illæ in se nec spirituales formaliter sunt, nec corporeæ. Imò ratio entis in Deo secundum ipsos quantum est ex se potuisset esse in creaturâ, & ens in lapide potuisset esse in Deo, sicque quidquid est in Deo, non est increatum essentialiter, nec quicquid in creatura creatum. Quæ tamen & dignitate Dei, & veræ Philolophiæ mirum quantum sint dissona. Antequam proponamus argumenta Scotistarum.

Recolendum quod supra notavi d. 26. f. 5 n. 3. licet non sit necessarium naturam ut universalem concipi vel ut singularem reduplicativè, sed secundum se, ut aiunt, non tamen propter medium habere statum potest, & nec universalis esse nec singularis, nam ipso facto quod secundum se consideratur non consideratis differentiis individuantiis, fit universalis, licet in actu signato & reflexè ut talis non repræsentetur. Si autem cum differentia aliqua cognoscatur, est singularis, medium verò inter hæc dari nullo modo potest. Exempli gratia, non est necessarium concipere parietem ut album nec ut non album, si tamen concipitur paries, necessariò concipitur habens, vel non concipitur habens albedinem specificati, id est, vel concipitur vel non concipitur in eo albedo. Natura ergo ex eo quod concipitur secundum se, ipso facto fit universalis, licet reduplicativè ut talis non consideretur.

Notandum secundò, voces cum sequantur conceptus, non semper significare res ut sunt à parte rei VIII. & adæquatè, sed prout in mente, ut enim res concipimus, ita loquimur, ac proinde cum eas inadæquatè subinde concipiamus, voces etiam ad inadæquatos illos conceptus objectivos exprimendos imponimus, & proferimus. Hinc facilius datur æquivocationis occasio, dum statum rerum in mente ad statum realem transferimus, seu ut sunt à parte rei, vel à sensu formali ad sensum realem, qui fallax est argumentandi modus, cum muretur suppositio: ut latius notavi supra d. 24. f. 8. in solutione septimi argumenti.

SECTIO

SECTIO II.

Solvuntur argumenta pro distinctione ex natura rei.

I. Arguitur primò, natura humana secundum se & essentialiter non est individua, ergo cum individua sit in Petro & Paulo, habebit hoc non ab essentiali, sed ab aliquo alio extra essentialiam illi addito, differentia scilicet individuali, ergo illa ex natura rei à naturâ distinguitur: primum antecedens probatur, quia si secundum se & essentialiter individua sit & singularis, non potest fieri universalis & communicabilis, quando enim unum per se, seu necessarîo alicui convenit, contrarium nec per accidens eidem potest competere, quam ob causam Natura Divina universalis esse non potest. Confirmatur primò, implicat ullibi esse quidquam sine sua essentiali, sed humana natura reperitur in Petro sine differentia individua Pauli, & e contra, ergo non sunt illæ differentia de essentiali naturâ humanâ: Confirmatur secundò, Petrus & Paulus conveniunt specie, & differunt numero, ergo eandem habent essentialiam, non eandem individuationem, ergo essentialia eorum & individuatione distinguuntur.

II. Ad argumentum Respondeo primò, negando suppositum, dari scilicet à parte rei naturam secundum se; si autem per naturam secundum se intelligatur natura secundum se considerata, & sine individuâ, dico eam esse universalem, idque essentialiter pro eo statu, juxta primum notabile in fine sectionis præcedentis. At verò à parte rei natura est singularis & individua, idque essentialiter, posito quod producat, quia à parte rei necessarîo esse debet singularis, cum existere nil possit non singulare, & id quod est singularitas est ipsamet realis essentialia. Non tamen propterea repugnat illi universalem esse per intellectum, quia intellectus potest id intentionaliter separare, quod est realiter idem cum alio. Non ergo sunt hæc contradictoria, cum contradictoria esse debeant ejusdem de eodem, non respectu diversæ, ut hic contingit, nam à parte rei necessarîo est singularis, in mente universalis.

III. Dices, natura humana eadem est in Petro & Paulo, & sola differentia est in singularitatibus. Nego antecedens. Urgebis, ergo Petrus & Paulus differunt essentialiter. Nego consequentiam, licet enim habeant naturas & essentialias numero diversas, non tamen est hæc essentialis differentia, sed tantum materialis, illa enim sola differre dicuntur essentialiter & formaliter, quæ non habent convenientiam in essentiali, seu à quibus abstrahi nequit una ratio essentialis omnibus communis. Si tamen per differre essentialiter solum velit quis habere essentialias numero diversas, & per differre formaliter, diversas unitates formales, rem tenet, improprie loquitur.

IV. Per quæ patet ad confirmationem, natura enim Petri differt realiter à natura Pauli, & Petreitas non est realiter de essentiali naturâ Pauli, nec e contra. Nec habent Petrus & Paulus realiter seu à parte rei eandem essentialiam, sed solum fundamentaliter. Imò si esset eadem, non posset per intellectum fieri universalis, sicut ob eam causam universalis esse nequit Natura Divina. Ad secundam confirmationem, dico Petrum & Paulum habere essentialias numero distinctas, nec convenire specie nisi fundamentaliter, quia species supponit actum intellectus abstrahentem.

V. Arguitur secundò, quæ differunt definitione, differunt in re, & essentialiter, sed animal & rationale homo & Petreitas differunt definitione, habet enim

diversas definitiones, ergo. Confirmatur; Aristoteles 4. Met. tex. 10, & 7. Met. tex. 3, ad definitionem requirit ut res definienda habeat unitatem, sed singularitates non habent unitatem, ergo definitur sola natura, ergo singularitates distinguuntur à naturâ à parte rei.

Ad argumentum distinguo majorem, quæ differunt definitione adequatâ differunt in re, concedo majorem; quæ definitione solum differunt inadæquatâ, nego: quæ enim hoc modo definiuntur, supponunt operationes intellectus ipsa ab invicem separantes, & ut distincta per intellectum definites, non ut sunt à parte rei, nec enim defini potest Petrus Paulus, & cætera individua, individuales quippe rationes, seu ultimæ differentia numerica cognosci non possunt, ac proinde nec defini: quo sensu præcipue dicitur scientiam non esse de singularibus.

Ad confirmationem dico, ad definitionem faciendam sufficere in objecto unitatem fundamentalem ante actum intellectus, seu convenientiam in prædicatis essentialibus, & similitudinem omnium unitatum formalium in singulis individuis repertarum, quâ solâ representatâ intellectus concipit rationem unam & eam definit.

Arguitur tertio, Natura humana nemine cogitante est ens, ergo unum quod est passio entis, sed non unum unitate individuali, sic enim multiplicari non posset, ergo alia ab individuali distincta. Confirmatur, ubi est multitudo, sunt unitates ex quibus constat, sed à parte rei natura humana, equina, & leonina sunt plures naturæ & essentialia, ergo habent suas unitates, nec solum individuales, quia differunt plus quam numero, ergo formales.

Ad argumentum dico, naturam & omnes gradus metaphysicos suas habere unitates sibi correspondentes, sed eo modo distinctas quo entitates, nempe fundamentaliter ante operationem intellectus, nam à parte rei omnia sunt unum, formaliter verò post intellectum. Ad confirmationem respondeo, non alio modo à parte rei dari, vel differre illas species, nisi in individuis. Plus ergo differunt illa realiter loquendo, quorum individua magis inter se distant, & consequenter præbent fundamentum intellectui ut unam rationem specificam, vel genericam ab ijs abstrahat. Nec dantur à parte rei naturæ humana & equina, ut his nominibus significantur, quia ut sic sunt universales, cum non considerentur in individuis; sed ab illorum differentijs abstracta.

Arguitur quarto, natura est communicabilis, singularitas non est communicabilis, ergo distinguuntur, cum contradictoria eadem à parte rei competere non possint. Respondetur si natura semper sumatur eodem modo, & non varietur suppositio, non urgere argumentum, si enim sumatur natura singularizata, tam est incommunicabilis quam singularitas, quia idem est cum illa. Si verò sumatur sola, supponitur præcessisse præcisio intellectus, & à sensu præcisivo arguitur ad realem.

Urgebis, natura à parte rei est communicabilis, patet, communicatur, ergo est communicabilis, constat hoc antecedens, quia est in Petro. Paulo, Ioanne & cæteris, ergo communicatur illis. Distinguo ultimum consequens, communicatur illis, id est unusquisque habet naturam sibi propriam, concedo consequentiam; communicatur, id est natura aliqua à parte rei existens communis est in illis, nego consequentiam, sed in unoquoque est sua singularis. A parte rei ergo, & realiter tam natura est radix incommunicabilitatis quam singularitas, quia à parte rei & realiter natura est singularitas.

Dices,

VI.

Resp. ea solum differunt in re, quæ differunt definitione adequatâ.

VII.

Quæ unitas in objecto requiritur ad definitionem.

VIII.

Obj. natura humana nemine cogitante est ens, ergo unum.

IX.

Resp. naturam humanam à parte rei non esse nisi multiplicatam.

X.

Natura à parte rei non est magis communicabilis, quam singularitas.

XI.

Quomodo natura communicatur à parte rei pluribus.

XII. Dices, hæc est falsa propositio, Petrus est incommunicabilis, quia habet naturam humanam. Respondetur, in illa propositione esse præcisionem aliquam, ac proinde non est mirum, cum procedat in sensu formali, supposito aliquo modo distinctione intellectus. At si propositio procedat in sensu reali, tam est verum esse incommunicabilem Petrum, quia habet naturam humanam, quam quia habet Petreitatem, idem enim affirmatur utrobique, nam natura Petri est natura cum Petreitate, ergo realiter est Petreitas.

XIII. Arguitur quintò, non per idem formaliter constituitur Petrus in esse hominis, & in esse Petri, quod patet, nam Petrus per idem constituitur in esse hominis per quod constituitur Paulus, non tamen in esse Petri. Confirmatur, prædicata necessaria conveniunt individuís ratione essentia, ideo enim Petrus est risibilis, quia homo est risibilis, prædicata verò contingentia, ut esse corruptibile, conveniunt ijs ratione individuï, ergo antè intellectum, & à parte rei hæ rationes sunt distinctæ.

XIV. Ad argumentum respondetur, negando antecedens, si sermo sit ante omnem operationem intellectus, Petrus enim à parte rei per idem constituitur in esse hominis, & in esse Petri, nec per idem à parte rei constituitur Petrus & Paulus in esse hominis realiter, sed unusquisque naturam habet distinctam. Ad confirmationem dico, prædicata necessaria, & passionis convenire individuís à parte rei ratione essentia, non ut sic, sed contractæ, nam à parte rei non datur essentia ut sic, unde à parte rei tam habet Petrus prædicata necessaria ratione Petreitatis, quam naturæ, & contingentia tam ratione naturæ, quam Petreitatis, ut supra dictum est d. 26. l. 4. num. tertio.

XV. Dices, Petrus à parte rei est homo per naturam suam. Distinguo antecedens, per naturam distinctam à Petreitate, nego antecedens, per eandem cum illa, concedo. Contra, inquis, nec propositio dicit esse Petrum hominem à parte rei per naturam distinctam à Petreitate, sic enim esset falsa, hæc tamen propositio secundum omnes est vera. Respondetur, licet propositio non affirmet in actu signato Petrum esse hominem per humanitatem à Petreitate distinctam, in actu tamen exercito naturam distinguit à Petreitate priusquam hoc enuntiet. Si verò non præcindat, sed reduplicet humanitatem ut à parte rei & adæquatè sumptam, dico ex parte rei conceptæ tam esse formaliter hominem per Petreitatem, quam per naturam.

XVI. Arguitur sextò, universale, seu prædicata communia sunt incorruptibilia, ergo distinguuntur aliquo modo à singularitatibus. Respondetur, physice loquendo & universale, & prædicata essentialia esse corruptibilia, imò quoad esse physicum corrumpi, moriente enim Petro unà perit ens, substantia, corpus, vivens, animal, homo, incorruptibilitas autem universalis est solum metaphysice, & per intellectum, qui naturam abstrahit à conditionibus individuantes, sitque hoc modo incorruptibilis.

XVII. Quæ tamen non ita capiendæ sunt quasi intellectus hoc modo abstrahens eruat naturam hominis à corruptione, sed quod respectu intellectus homo eodem se habeat modo, ac si non fuisset corruptus, nam format de eo intellectus secundum essentiam prædictam propositiones æternæ veritatis, ut homo est animal rationale, & huiusmodi. Unde quantumcunque physice corrumpatur, eadem tamen manet quoad intellectum connexio prædicatorum essentialium, quæ antea.

SECTIO III.

Argumentum Scotistarum præcipuum, ex similitudine & dissimilitudine.

Septimò & ultimò arguitur, estque quasi fundamentum hujus sententia. Petrus autè omnem intellectus operationem est similis Paulo in natura humana, & dissimilis in ratione individuali, ergo hæ rationes antè intellectum distinguuntur, nam implicat idem respectu ejusdem esse simile simul & dissimile secundum idem, cum sint contradictoria. Confirmatur primò, implicat idem respectu ejusdem esse simul æquale & inæquale, ergo. Confirmatur secundò, si Petrus à parte rei sit similis & dissimilis equo, sequeretur esse similem illi per rationalitatem, nam rationalitas & animalitas in Petro sunt idem, sed est similis equo per animalitatem, ergo & per rationalitatem, ergo etiam irrationalitati equi est similis per suam rationalitatem.

Ad argumentum, negatur consequentia. Ad probationem dico, non esse inconueniens concedere idem respectu ejusdem esse simile & dissimile simul à parte rei, licet non omnimodà similitudine & dissimilitudine, quamvis similitudo hæc & dissimilitudo explicari per diversas debeat formalitates in eo reperiatas.

Similitudo ergo non consistit in indivisibili sicut æqualitas, sed solum dicit convenientiam duorum in aliqua ratione, licet in illa uno se excedant. Per id ergo in quo aliqua duo conveniunt, sunt similia, per id in quo differunt, dissimilia, similitudo enim est convenientia seu participatio alicujus prædicati, si hæ participatio sit per identitatem siue non, & dissimilitudo est participatio prædicati diversi, non negatio participationis ejusdem, licet dum hæc prædicata nominamus, ipso facto faciamus distinctionem rationis. Sicut ergo in eodem subiecto possunt esse calor & frigus in gradibus remissis, vel lux & obsecritas, ita similitudo & dissimilitudo, nam cum suscipiant magis & minus, quod in calore & luce facit diversitas graduum, in similitudine facit multiplicitas fundamentalis prædicamentorum essentialium. Unde deduco, nihil reale esse quod alteri non sit simile saltem in ratione entis, cum omnia prædicata illud participant, & res quo plura participant prædicata, eo sibi sunt similiores; unde propriissima ratio similitudinis censetur ratio specifica, utpote in qua plura includuntur prædicata.

Ad primam confirmationem, manifesta est disparitas, æqualitas enim non solum dicit convenientiam in aliqua proportionem, sed negat excessum, si enim vel minimum unum excedat alterum, non sunt æqualia, ut constat in duabus lineis, æqualitas enim idem sonat ac perfecta adæquatio mutua; similitudo autem hoc non dicit. Æqualitas ergo & inæqualitas sunt contradictoria, inæqualitas enim est idem ac non æqualitas, non sic similitudo & dissimilitudo.

Ad secundam confirmationem dico, si argumentum procedat à parte rei, seu in sensu reali, non esse inconueniens illa omnia concedere, cum à parte rei omnia sint idem. Si verò per intellectum & in sensu formali sunt falsa; nam sic falsa est hæc propositio, Petrus est similis Paulo per Petreitatem, vel homo est similis equo per rationalitatem, sensus enim esset, ratio formalis disconvenientia præcila, est ratio formalis convenientia. Hoc tamen materialiter loquendo, & à parte rei seu identice non magis est inconueniens quàm eandem entitatem simplicem esse simul

I. Obje. Petrus est similis Paulo in natura, dissimilis in individuatione, ergo distinguuntur.

II. Resp. idem respectu ejusdem posse esse simile & dissimile.

III. Declaratur in qua consistat ratio similitudinis & dissimilitudinis.

IV. Differentia inter similitudinem, & æqualitatem.

V. Petrus à parte rei omnia sunt idem. Si per intellectum & in sensu formali sunt falsa, nam sic falsa est hæc propositio, Petrus est similis Paulo per Petreitatem, vel homo est similis equo per rationalitatem.

se simul animal & rationale, seu diversa habere prædicata in se identificata.

VI. *A parte rei non dantur animalitas & rationalitas, nisi his nominibus significan-*
Dices, Petrus ante opus intellectus est similis Bucephalo in animalitate & non est similis in rationalitate, ergo vel distinguuntur ante opus intellectus in Petro animalitas & rationalitas, vel verificantur contradictoria de eodem. Respondeo negando suppositum, animalitas enim & rationalitas imponuntur ad significandas has rationes ut præci-

las, & operationem supponunt intellectus. Deus ergo Petrum intuens, non videt aliquid in quo sit similis Bucephalo, & aliquid in quo sit dissimilis, sed vidit totum Petrum esse illi similem, & totum dissimilem, idque ratione totius suæ naturæ, seu entitatis, licet intellectus abstrahens singula singulis tribuat, & Deus videt esse in illa entitate à parte rei fundamentum ut hoc præstet.

DISPUTATIO XXIX.

De aequalitate, similitudine, & identitate.

SECTIO PRIMA.

Quid sint, & quomodo differant æquale, simile, & idem.

I. *Æquale simile, idem.*
Aristoteles 5. Met. c. 1. ait: illa esse similia quorum una est qualitas, illa eadem quorum una est substantia, illa æqualia quorum una est quantitas.

II. *Similitudo non consistit in sola quantitatibus.*
Licet verò similitudinem ille, solis tribuat qualitatibus, ex communi tamen acceptione, & usu similitudo applicari hodie solet etiam substantiis, sic leonem & equum similes in animalitate esse dicunt Philosophi, ignem & aquam in substantia, homines omnes sibi in natura similes esse dicuntur, unde generatio substantialis ab Aristotele tradita est quod sit origo viventis à vivente in similitudinem naturæ: ergo secundum hanc definitionem homo homini, equus equo in natura est similis, ergo vel ipso teste Aristotele latius extenditur similitudo, quam ad qualitates.

III. *Æquale in intelligitur tam de quantitate virtutis, quam moris.*
Circa illud verò quod ait Aristoteles, æqualia esse quorum eadem est quantitas, intelligendus est non de quantitate solum moris, sed virtutis, ut optime notavit S. Thomas 1. p. q. 42. a. 1. ad 1. Sic res varæ æqualis dicuntur perfectionis, homines æqualis auctoritatis, potestatis, virum. Imò personæ tres Divinæ à sanctis Patribus æquales sibi invicem appellantur: unde in S. Athanasij symbolo sic habetur, Totæ tres Personæ coæternæ sibi sunt, & coæquales. Ex quibus constat æqualitatem non ad solam extendi quantitatem moris, sed etiam virtutis.

IV. *De identitate in substantia.*
Tandem circa illud, eadem esse quorum una est substantia, notandum est perfectius hæc dici posse eandem, quod substantia est magis una: unde magis & perfectius eadem censeri debent quæ unitatem habent formalem, seu specificam (utpote quæ solis differentiis individualibus distinguuntur) quam quæ tantum genericam, Petrus scilicet & Paulus, quam Petrus & Bucephalus.

V. *Idem in perfectissima persona Divina.*
Hinc sequitur esse idem perfectissime solis competere Personis Divinis, quæ (stupente naturâ) tres sunt & unum, utpote quæ secundum Relationes Personales inter se realiter distinctæ, naturam habent numero eandem, sicque consensu, id est, ejusdem esse naturæ iis propriissime convenit, non duorum seu similis naturæ, quam vocem astu, fraude, scelere Arrianorum ad Divinitatem Christi, & consequenter Mysterium Trinitatis & fidelium mentibus abolendum inventam, orthodoxi omnes execrantur.

SECTIO II.

Virum plura subjecta eandem numero habentia qualitatem essent similia.

Sensus est, utrum v. g. duo parietes eandem numero habentes albedinem, essent inter se in ratione albedinis similes, an ad similitudinem requiratur distinctio in ipsa ratione quæ similitudinem fundat.

II. *Asserunt aliqui parietes illos fore similes, alij negant.*
Asserunt nonnulli similes fore, imò similitudinem habituros perfectissimam. Unde tres Personas Divinas sicut in naturâ idem, ita & perfectissime in ea similes esse pronuntiant. Alij tamen negant, & ad similitudinem requiri aiunt, ut ratio similitudinis fundat.

III. *Ad similitudinem extrema devent esse res aliter distinctas.*
Dico primò, ad similitudinem requiri ut extrema ipsa quæ in se similitudinis denominatione recipiunt, sint realiter inter se distincta. Hoc probat communis illud & à Philosophis omnibus receptum axioma Nullum simile est idem, & Nihil potest esse simile sibi. Ratio verò est, nam alioquin idem essent similitudo & identitas, quæ tamen ab omnibus censentur distincta.

IV. *Non requiruntur ut ratio fundandi eadem sit eadem.*
Dico secundò, ad similitudinem non esse necessarium ut qualitas seu ratio fundandi similitudinem sit numero eadem in utroque extremo seu subiecto. Ratio est clara, alioqui nullæ duæ res creatæ unquam essent similes, cum in se nunquam eandem numero habeant qualitatem.

V. *Possum esse similia quorum ratio fundandi est eadem numero.*
Dico tertio, ad similitudinem non requiri, ut ratio, in qua aliqua duo sunt similia, realiter distinguatur; quare duæ candelæ eandem numero habentes lucem, duo parietes eandem habentes albedinem essent, hi in albedine, illæ in luce similes. Unde Tres Personæ Divinæ eandem numero habentes Essentialitatem, sunt in ea similes.

VII. *Idem hoc in re est de similitudine & de æqualitate.*
Ratio est primò, quia non magis à Philosophis ad similitudinem requiritur ut id in quo duo sunt similia, realiter distinguatur, quam requiritur ad æqualitatem, sed ad æqualitatem non requiritur, ergo nec ad similitudinem: probatur minor. Tres Personæ Divinæ sunt æquales, ut vidimus sectione præcedente, idque ut ait S. Anselmus, quia unaquæque est perfecta & summa Essentia, ergo ad æqualitatem non requiritur illius distinctio quod fundat æqualitatem.

Secundò probatur, Filius in Divinis secundum fidem est imago Patris, sed imago essentialiter includit similitudinem, & superaddit processionem, ut optime ex S. Augustino ostendit Suárez 1. 9. de Trinit. c. 8. n. 3. & Tanner. d. 4. de Trinit. q. 4. dub. 2. n. 20. ubi varia ad hoc assert sacre scripturæ loca, ergo, Dices sunt similes in Relationibus, non in Essentialitate.